



OPETTAJAN OPAS

www.estrاد.fi

TIETOA NÄYTELMÄSTÄ

Hauska, lämminhenkinen ja interaktiivinen esitys ystävyystestä, seikkailusta ja suomi-ruotsi-kaksikielisyydestä arjessa. Esityksellä on kolme pääteemaa: ruotsin kieli, liikkumisen iloa ja ystävyys.

Tämä materiaali on valmistettu, jotta oppilaat saisivat mahdollisimman paljon irti esityksestä ja sen teemoista. Oppilaat voivat valmistautua esitykseen tekemällä harjoituksia tästä vihosta. Vihkossa on myös harjoituksia, joita voidaan tehdä esityksen jälkeen. Samalla saadaan prosessoida koettua ja keskustella siitä. Näin voidaan syventää lasten teatterikokemusta ja sitä, miten he ovat teemat mieltäneet. Valitse ne tehtävät, jotka parhaiten sopivat sinulle ja oppilaillesi!



ENNAKKOTEHTÄVIÄ

Tehtävä 1: Tutustumismatka kehonosiin - Rauhallinen harjoitus

Pyydä lapsia ottamaan mukava asento, joko istuen tai maaten. Pyydä heitä seuraavaksi sulkemaan silmänsä. Vie heidät sitten kuvitteelliselle junamatkalle tutustumaan kehon eri osiin. Tämä on samalla rentoutumisharjoitus. Taustalla voi mainiosti käyttää meditatiivista musiikkia.

Aloita harjoitus kuvailemalla lapsille, kuinka pieni juna lähtee puksuttamaan heidän varpaanpäistään kohti päätä. Yritä kertoa niin yksityiskohtaisesti kuin mahdollista, jotta lapset pystyvät elävästi kuvittelemaan/ kokemaan matkustavansa kehonosasta toiseen. Kuvitelkaa pienen junan kulku mielessänne.

- **Jalkaterät (fötterna)**
- **Jalat (benen)**
- **Lantio (höften)**
- **Maha ja mahalaukku (magen och magsäcken)**
- **Keuhkot (lungorna)**
- **Ruokatorvi (matstrupen)**
- **Käsivarret (armarna)**
- **Olkapäät (axlarna)**
- **Kaula/niska (halsen/nacken)**
- **Kasvot (ansiktet)**
- **Pää (huvudet)**

Voit itse päättää, millaiseksi suunnittelet junamatkan, millaisia kuvia maalaillet ja miten kauan haluat matkan kestävän. Jos haluatte keskittyä kehonosiin yksi kerrallaan, niin voitte tehdä mielikuvitusmatkoja vaikka kerran päivässä. Matkan voi tehdä esim. päivän alussa tai lopussa, jolloin lapsilla on mahdollisuus rauhoittua.

Huom! Lapset voivat jälkikäteen piirtää kuvan siitä, mitä kaikkea näkivät mielikuvitusmatkallaan.

Voitte myös käydä läpi kehonosien ruotsinkieliset nimet.

Tehtävä 2: Muistipeli ruotsin- ja suomenkielisillä sanoilla

Käykää läpi seuraavat sanat suomeksi ja ruotsiksi. Käytämme niitä näytelmässä.

- **Mysteeri – Mysterium**
- **Sulka – Fjäder**
- **Ystävä – Vän**
- **Pomppia – Hoppa**
- **Laulaa – Sjunga**
- **Tanssia – Dansa**

Tämän jälkeen kirjoita sanat kirkkaan värisille paperilapuille ja tee niistä muistipeli, jossa sanaparit (suomenkielinen sana ja ruotsinkielinen käännös) pyritään yhdistämään toisiinsa. Jos tehtävä on hankala toteuttaa pelkkien sanojen avulla, voidaan esim. sanan korva/öra viereen piirtää korvan kuva jne. Tehtävä voidaan toteuttaa pareittain, pienryhmissä tai isommissa ryhmissä, luokasta ja iästä riippuen.

Tehtävä 4: Kiertävä pantomiimi

Koko ryhmä seisoo piirissä. Opettaja aloittaa leikkimällä, että hänellä on jotain kädessään, vaikkapa hiusharja. Hänen pitää pantomiimin avulla saada muut arvaamaan mikä esine on kyseessä, esittämällä esim. miten esinettä käytetään (on harjaavinaan hiuksiaan). Kun arvaus osuu oikeaan, hän antaa "hiusharjan" eteenpäin viereiselle. Heti kun naapuri ottaa esineen vastaan, se muuttuu joksikin muuksi, vaikkapa painavaksi kiveksi. Tämä on hyvä ja erittäin hauska tapa harjoitella mielikuvituksen käyttöä.

Huom! Halutessa voidaan myös miettiä kuviteltujen esineiden nimiä ruotsiksi, esim. "hiusharja" on ruotsiksi "hårborste".

Tehtävä 5: Mitä tiedämme ruotsin kielestä?

Miettikää luokassa, mitä oppilaat tietävät ruotsin kielestä? Osaako joku jonkin sanan ruotsiksi? Onko joku tavannut ruotsia puhuvan henkilön? Missä päin Suomea puhutaan ruotsia?

Jos halutaan vilkkaampi keskustelu, niin harjoituksessa voidaan käyttää arviointiasteikkoa:

Vedä viiva huoneen läpi. Aseta toiseen päähän lappu, jossa lukee "Kyllä/Samaa mieltä" ja toiseen päähän lappu tekstillä "Ei/eri mieltä". Viiva toimii arviointiasteikkona, jolle lapset asettuvat sen mukaan mitä mieltä ovat. Jos seisoo keskellä viivaa, niin mielipide on neutraali. Harjoituksen idea on saada oppilaat pohdiskelemaan, ja valitsemaan paikkansa viivalla.

Tässä on muutama kysymys/väite, jotka voit esittää oppilaille ja joihin he sitten ottavat kantaa:

- **Olen tavannut jonkun, joka puhuu ruotsia. (Jatkokysymys: Missä? Milloin? Vastasitko ruotsiksi?)**
- **Osaan sanoa jotain ruotsiksi. (Jatkokysymys: Mitä?)**
- **On tärkeää opetella erilaisia kieliä. (Jatkokysymys: Onko teidän mielestänne tärkeää oppia myös ruotsia? Miksi?)**
- **Minulla on ennakkoluuloja suomenruotsalaisia kohtaan. (Jatkokysymys: Millaisia?)**

Voit vapaasti lisätä tai poistaa väitteitä, ottaen huomioon mikä luokalle sopii parhaiten. Tärkeintä tässä harjoituksessa on, että se synnyttää keskustelua ja että oppilaat fyysisen ilmaisun kautta joutuvat ottamaan kantaa ja haastamaan mielipiteitään.



JÄLKIPUUINTITEHTÄVIÄ

Tehtävä 1: Piirrä ja askartele Mielikuvitusjuna ja opi ruotsinkielisiä sanoja

- Jokainen saa piirtää, leikata ja askarrella oman vaunun Mielikuvitusjunaan. Opettaja voi tehdä veturin. Kiinnittäkää lopuksi Mielikuvitusjuna luokan seinälle.
- Lapset voivat piirtää itsensä Mielikuvitusagenteiksi, leikata kuvan irti, ja kiinnittää sen Mielikuvitusjunan vaunuun.
- Käykää läpi, miten junaan liittyviä sanoja sanotaan ruotsiksi.

- **Juna - Tåg**
- **Veturi - Lok**
- **Junavaunu - Tågvaagn**
- **Junarata - Tågspår**

Tehtävä 2: Näytelmän sanoja ruotsiksi, Muistipeli

- Keskustelkaa luokassa, mitä ruotsinkielisiä sanoja lapset muistavat näytelmästä. Missä vaiheessa sana esiintyi? Kirjoittakaa ruotsinkieliset sanat ja niiden suomenkieliset käännökset kirkkaanvärisille paperilapuille ja tehkää niistä muistipeli, jossa sanaparit pyritään yhdistämään toisiinsa. Tehtävä voidaan toteuttaa pareittain, pienryhmissä tai isommissa ryhmissä, luokasta ja iästä riippuen.

Sanoja, joita esiintyy näytelmässä:

- **Minun nimeni on - Jag heter**
- **Tylsää - Tråkigt**
- **Pallo - Boll**
- **Etsivä - Detektiv**
- **Uida - Simma**
- **Ryömiä - Krypa**
- **Todistaa - Bevisa**
- **Yksin - Ensam**
- **Juosta - Springa**
- **Johtolanka - Ledband**

Tehtävä 3: Mielikuvitusjunan hahmot

Hyppeliini tapaa monia hahmoja seikkailullaan. Käykää läpi sanoja ruotsiksi.

- **Maija - Tyttö - Flicka**
- **Madame Kuckelikuu - Kana - Höna**
- **Zigge - Strutsi - Struts**
- **Pikku S - Harakka - Skata**

Voitte myös miettiä mitä hahmot näytelmässä tekivät.

Tehtävä 4: Arviointiharjoitus

Vedä viiva huoneen läpi. Aseta viivan toiseen päähän lappu, jossa lukee "Kyllä/Samaa mieltä" ja toiseen päähän lappu tekstillä "Ei/Eri mieltä". Viiva toimii arviointiasteikkona, jolle lapset asettuvat sen mukaan mitä mieltä ovat. Jos seisoo keskellä viivaa, niin mielipide on neutraali. Harjoituksen idea on saada oppilaat pohdiskelemaan ja valitsemaan paikkansa viivalla. Oppilaita voi myös pyytää perustelemaan valintansa.

Tässä on muutama kysymys/väite, jotka voit esittää oppilaille ja joihin he sitten ottavat kantaa:

- Oliko jännää ratkaista mysteeri?
- Oliko Hyppeliini hassu?
- Oliko jotain, mitä ette ymmärtäneet?
- Tunnetteko jonkun Maijan kaltaisen henkilön, jonka pitäisi välillä pistää puhelimensa pois?
- Olen oppinut monta uutta sanaa ruotsiksi. Mitkä?
- On kivaa tutustua uuteen kieleen.

Voit vapaasti lisätä tai poistaa väitteitä, ottaen huomioon mikä luokalle sopii parhaiten. Tärkeintä tässä harjoituksessa on, että se synnyttää keskustelua ja että oppilaat fyysisen ilmaisun kautta joutuvat ottamaan kantaa ja haastamaan mielipiteitään.

